

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ / ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ	Κωνσταντίνος Καβουλάκος		
ΕΞΑΜΗΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (χειμ./εαρινό)	Εαρινό		
ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό (επίπεδο 6)		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Φ088.2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ (1 έως 8)	4^ο και εξής
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μαξ Χορκχάιμερ, «Παραδοσιακή και κριτική θεωρία»		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Παράδοση, Σεμινάριο, Άσκηση</i>	Άσκηση		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής/Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΟΧΙ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Η άσκηση αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την προβληματική της συγκρότησης μιας γνωσιοθεωρίας ως κοινωνικής θεωρίας, μέσω της ανάλυσης του δοκιμίου του Μαξ Χορκχάμερ «Παραδοσιακή και κριτική θεωρία» και άλλων σχετικών φιλοσοφικών κειμένων του 20^{ου} αιώνα. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να

- Έχουν αποκτήσει καλή κατανόηση των προβλημάτων της κλασικής γνωσιοθεωρίας της νεώτερης εποχής (διάσταση μεταξύ υποκειμένου και αντικειμένου, μορφής και περιεχομένου) από τη σκοπιά μιας διαλεκτικής γνωσιοθεωρίας.
- Έχουν αποκτήσει βαθύτερη κατανόηση του εγχειρήματος μιας διαμεσολάβησης μεταξύ υποκειμένου και αντικειμένου μέσω της αναδιατύπωσης της εγγελιανής προσέγγισης της γνώσης στον 20^ο αιώνα.
- Γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της προσέγγισης της γνώσης ως στοιχείου της κοινωνικής-ιστορικής διαδικασίας.
- Έχουν κατακτήσει μια βαθύτερη κατανόηση της ιδέας μιας διαμεσολάβησης υποκειμένου και αντικειμένου μέσω της κοινωνικής πράξης και, γενικότερα, της διαλεκτικής φύσης του σχετικού εγχειρήματος.
- Έχουν εξοικειωθεί με τους βασικούς εκπρόσωπους αυτής της κατεύθυνσης της γνωσιοθεωρίας του 20^{ου} αιώνα.
- Να είναι σε θέση να εφαρμόσουν τις έννοιες μιας κριτικής γνωσιοθεωρίας σε σύγχρονες συζητήσεις για τη φύση και τα θεμέλια της έγκυρης γνώσης, κάνοντας συγκρίσεις.
- Να είναι σε θέση να διατυπώνουν κριτικές παρατηρήσεις για τέτοιες προσεγγίσεις από τη σκοπιά της κριτικής προσέγγισης, αλλά και αντίστροφα, να ασκούν κριτική στην τελευταία με βάση άλλες θεωρητικές προοπτικές.
- Να έχουν αποκτήσει καλή κατανόηση του προβλήματος της σχέσης μεταξύ γνώσης και αξιών

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση συμβατικών μέσων και/ή των απαραίτητων τεχνολογιών.

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.

Αυτόνομη εργασία.

Ομαδική εργασία.

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.

Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στην άσκηση θα διαβάσουμε/συζητήσουμε το δοκίμιο του Μαξ Χορκχάμερ «Παραδοσιακή και κριτική θεωρία» και άλλα βασικά κείμενα της κριτικής θεωρίας που αφορούν τη θεματική του. Θα αναφερθούμε έτσι στα εξής θέματα:

- 1) Η υλιστική αναδιατύπωση της εγελιανής διαλεκτικής και η κριτική στην κλασική γνωσιοθεωρία της νεώτερης εποχής: Το χάσμα μεταξύ υποκειμένου και αντικειμένου.
- 2) Η γενική ιδέα μιας εναλλακτικής γνωσιοθεωρίας: Η γνώση ως στοιχείο μιας ευρύτερης κοινωνικής διαδικασίας αυτοδιαμόρφωσης της ανθρωπότητας.
- 3) Η διαμεσολάβηση μεταξύ υποκειμένου και αντικειμένου δια της κοινωνικής πράξης.
- 4) Η κοινωνία και η ιστορία ως θεμέλιο της γνώσης.
- 5) Ανάλυση αυτών των ιδεών σε κείμενα του Μ. Χορκχάμερ: Η κριτική στον θετικισμό και τη μεταφυσική.
- 6) Ανάλυση κλασικών έργων των Μ. Χορκχάμερ και Τ. Αντόρνο: Η κριτική του εργαλειακού λόγου.
- 7) Συνολική αποτίμηση της κριτικής στην αξιολογική ουδετερότητα της γνώσης και της ιδέας μιας διαλεκτικής σχέσης μεταξύ γνώσης και ιστορικά συγκροτημένων αξιών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Προβολή διαφανειών κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου, χρήση classweb και ηλεκτρονικών μέσω επικοινωνίας για την επαφή με τους φοιτητές/τριες και την αποτελεσματικότερη ενημέρωση/πληροφόρησή τους.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Άσκηση	39
	Ώρες προετοιμασίας για τα μαθήματα στη διάρκεια του εξαμήνου	143
	Ώρες προετοιμασίας για τις εξετάσεις	65
	Εξέταση	3

	Σύνολο Μαθήματος	250
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τρίωρη γραπτή εξέταση σε τρία ερωτήματα, από τα οποία θα πρέπει να απαντηθούν τα δύο μέσω της ανάπτυξης δοκιμίου. Η απάντηση των ερωτημάτων θα απαιτεί τόσο τη γνώση του αντικειμένου όσο και την κριτική σκέψη.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

1. M. Horkheimer, *Φιλοσοφία και κοινωνική κριτική*, Ύψιλον: Αθήνα 1984.
2. M. Horkheimer, *Το πρόβλημα της αλήθειας*, Έρασμος: Αθήνα 1989.
3. M. Horkheimer, «Η νεώτερη επίθεση κατά της μεταφυσικής», στο Γ. Κουζέλης (επιμ.), *Επιστημολογία*, Νήσος: Αθήνα 1993, σελ. 443-495.
4. M. Horkheimer, «Ιστορία και ψυχολογία», στο: Γ. Κουζέλης, Κ. Ψυχοπαίδης, *Επιστημολογία των κοινωνικών επιστημών*, Νήσος: Αθήνα 1996, σελ. 191-214.
5. M. Horkheimer κ.ά., *Αυθεντία και οικογένεια*, Νήσος: Αθήνα 1996.
6. M. Horkheimer, *Theorie Critique: Essays/Max Horkheimer*, Payot: Paris 1978.
7. M. Horkheimer, *Απαρχές της αστικής φιλοσοφίας της ιστορίας*, μτφρ. Π. Κονδύλης, Κάλβος: Αθήνα 1989.
8. M. Horkheimer, *Eclipse of Reason (1947)*, New York: Continuum 1974.
9. M. Horkheimer, *Η έκλειψη του Λόγου*, Κριτική: Αθήνα 1987.
10. M. Horkheimer, *Αυταρχικό κράτος*, Ελεύθερος Τύπος: Αθήνα (χ.χ.).
11. M. Horkheimer, Th.W. Adorno, *Διαλεκτική του διαφωτισμού*, Νήσος: Αθήνα 1996.
12. H. Marcuse, *Ο μονοδιάστατος άνθρωπος*, Παπαζήσης: Αθήνα 1971.

6. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

	Στοιχεία Συγγράμματος (συγγραφέας, τίτλος, έτος έκδοσης, εκδότης)	Κωδικός Ευδόξου
1	Κωνσταντίνος Καβουλάκος, <i>Πέρα από τη μεταφυσική και τον επιστημονισμό</i> , Αλεξάνδρεια 2001	15491
2	Κωνσταντίνος Καβουλάκος, <i>Κριτική θεωρία. Παράδοση και προοπτικές</i> , Νήσος 2003	6235
3		
4		